

STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY MESTA HNÚŠŤA K DODRŽIAVANIU PODMIENOK NA PRIJATIE NÁVRATNÝCH ZDROJOV FINANCOVANIA

Podľa § 17 ods. 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“) dodržanie podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania preveruje pred ich prijatím hlavný kontrolór mesta. V zmysle vyššie uvedeného zákonného ustanovenia predkladám nasledovné stanovisko k dodržaniu podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania a k prijatiu ďalšieho úveru v sume 500 000 EUR.

Toto stanovisko bolo vypracované v nadväznosti na návrh zaradiť do návrhu rozpočtu mesta na rok 2026 investičný úver vo výške 500 000 eur. Vypracovanie stanoviska vyplýva zo zákonnej povinnosti hlavného kontrolóra preveriť podmienky prijatia návratného zdroja financovania ešte pred jeho schválením mestským zastupiteľstvom.

Stanovisko nie je vypracované na základe konkrétnych ponúk komerčných bánk. Návrh na prijatie investičného úveru vyplynul zo záverov finančnej komisie. Pre potreby orientačného posúdenia úverovej zadĺženosti mesta v prípade prijatia úveru vo výške 500 000 eur bola použitá posledná ponuka Prima banky, a.s., ktorú mesto obdržalo v marci 2025. Vzhľadom na skutočnosť, že úrokové sadzby úverov v priebehu roka 2025 zaznamenali mierny pokles, pri prepočtoch som vychádzala z úrokovej sadzby uvedenej v predmetnej ponuke z marca 2025.

Forma úveru: INVESTIČNÝ ÚVER

Účel prijatia a použitia úveru: investičné akcie podľa rozhodnutia mestského zastupiteľstva (rekonštrukcia miestnych komunikácií, vybudovanie parkovacích miest, financovanie spoluúčasti na projektoch, vybudovanie oddychovej zóny pre dôchodcov, nákup pozemkov (rozšírenie cintorína), obstaranie kolumbária.

Vzhľadom na charakter navrhovaného investičného úveru, je potrebné zabezpečiť, aby bol použitý výlučne na financovanie kapitálových výdavkov (investičné účely), nie na krytie bežných výdavkov. To znamená, že v prípade investičných akcií, ako sú miestne komunikácie, môže byť úver použitý na rekonštrukciu alebo modernizáciu, nie však na bežnú údržbu či opravu.

Výška úveru: 500 000 EUR

Úroková sadzba: 12M EURIBOR + úrokové rozpätie p.a. (pri úvere do 500 000 EUR 1% p.a.).

Hodnota 12M EURIBOR sa prehodnocuje po 12 mesačnom úrokovom období, počas tohto obdobia je nemenná.

12M EURIBOR = 2,212 % p.a. ku dňu 7.11.2025

Zdroj: <https://www.euribor-rates.eu/en/current-euribor-rates/4/euribor-rate-12-months/>

Výsledná úroková sadzba = 2,212 % p.a. + 1 % p.a. = 3,212 % p.a.

Doba splácania (prepočítané 2 varianty): 10 a 7 rokov

Predpokladaná výška splátky

Popis	Predpokladaná mesačná splátka	Predpokladaná ročná splátka
Úver 500 000 EUR , doba splácania 10 rokov	4 877,12 EUR	58 525,44 EUR
Úver 500 000 EUR , doba splácania 7 rokov	6 654,53 EUR	79 854,36 EUR

Obec (mesto) môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak:

- a) celková suma dlhu obce neprekročí **50 %** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka
- b) suma splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov neprekročí v príslušnom rozpočtovom roku **25 %** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka **znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci alebo vyššiemu územnému celku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.** (Len vlastné bežné príjmy znížené o transfery)

Podľa § 17 ods. 8 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

„Do celkovej sumy dlhu obce alebo vyššieho územného celku podľa odseku 7 sa nezapočítavajú záväzky z pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu,22) z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania,23) z úveru poskytnutého z Environmentálneho fondu,22a) záväzky z pôžičky poskytnutej z Fondu na podporu umenia,22b) záväzky z návratných zdrojov financovania poskytované orgánom podľa osobitných predpisov,22c) a záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou alebo vyšším územným celkom a orgánom podľa osobitného predpisu;23aa) to platí, aj ak obec alebo vyšší územný celok vystupuje v pozícii partnera v súlade s osobitným predpisom23aa) rovnako, najviac v sume poskytnutého nenávratného finančného príspevku. Do sumy splátok podľa odseku 6 písm. b) sa nezapočítava suma ich jednorazového predčasného splatenia. Do sumy splátok návratných zdrojov financovania a sumy splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov sa nezapočítava suma ich jednorazového predčasného splatenia.“

V Tabuľke č. 1 sú uvedené východiskové údaje pre výpočet úverovej zadĺženosti.

Tabuľka č. 1

Popis	Prepočet úverovej zadĺženosti k 30.9.2025	Prepočet úverovej zadĺženosti po prijatí "nového úveru" 500 000 EUR - doba splácania 10 rokov	Prepočet úverovej zadĺženosti po prijatí "nového úveru" 500 000 EUR - doba splácania 7 rokov
Celková suma dlhu mesta bez úverov ŠFRB na obstaranie nájomných bytov (v zmysle ustanovení § 17 ods. 7 a 8 zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov):	310 881,88	810 881,88	810 881,88
Z toho:			
<i>Úvery v banke - Petrivaldského víla a rekultivácia skládky - bude splatené do 30.6.2029</i>	<i>298 305,88</i>	<i>298 305,88</i>	<i>298 305,88</i>
<i>Dlhodobý záväzok vyplývajúci z kúpnej zmluvy (záhrada Mariášovci) - bude splatené v roku 2026</i>	<i>12 576,00</i>	<i>12 576,00</i>	<i>12 576,00</i>
<i>Nový úver - navrhovaná výška 500 000 EUR</i>		<i>500 000,00</i>	<i>500 000,00</i>
Úhm bežných príjmov mesta a jeho rozpočtových organizácií - tj. bežné príjmy predchádzajúceho rozpočtového roku 2024 (podľa FIN 1-12 k 31.12.2024)	7 598 954,23	7 598 954,23	7 598 954,23
Príjmy zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy (podľa výkazu FIN 1-12 k 31.12.2024- prenesený výkon štátnej správy - školstvo, matričná činnosť, stavebný úrad, životné prostredie a podobne)	3 458 952,48	3 458 952,48	3 458 952,48
BEŽNÉ PRÍJMY - predchádzajúceho rozpočtového roka (rok 2024) - okrem príjmov určených na financovanie preneseného výkonu štátnej správy a účelových prostriedkov	4 140 001,75	4 140 001,75	4 140 001,75
Ročné splátky úverov vrátane výnosov predstavujú sumu (do tejto sumy sú zahrnuté aj splátky úverov zo ŠFRB),	118 798,56	177 324,00	198 652,92

V Tabuľke č. 2 je uvedený výsledok preverenia podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania:

Tabuľka č. 2

Prepočet kritérií úverovej zadĺženosti			
Kritérium v zmysle zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov	Hodnota kritéria (stav k 30.9.2025)	Hodnota kritéria po prijatí úveru 500 000 EUR s desaťročnou dobou splatnosti	Hodnota kritéria po prijatí úveru 500 000 EUR so sedemročnou dobou splatnosti
1. Celková suma dlhu <u>neprekračuje 50 % bežných príjmov predchádzajúceho roka, výpočet v %</u>	4,09%	10,67%	10,67%
2. Ročné splátky <u>neprekračujú 25 % bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka, výpočet v %</u>	2,87%	4,28%	4,80%

Záver:

Na základe vyššie uvedeného prepočtu konštatujem, mesto Hnúšťa splňa zákonné podmienky na prijatie úveru v sume 500 000 EUR.

Považujem však za potrebné zdôrazniť aj tie skutočnosti, ktoré zákon výslovne nerieši, avšak môžu mať významný dosah na dlhodobú finančnú rovnováhu mesta. Zákonom stanovené ukazovatele sú formálnou podmienkou pre splnenie podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania. Rovnako dôležitá je aj schopnosť mesta zostaviť do budúcnosti rozpočty na nasledujúce rozpočtové roky, na základe ktorých bude možné zabezpečiť výkon všetkých samosprávnych funkcií a zároveň splácať novoprijatý úver.

V stanoviskách k návrhom rozpočtu mesta na rok 2025 aj na rok 2026 som upozornila, že na základe analýzy čerpania rozpočtu v posledných rokoch mesto krylo splátky úverov zdrojmi, ktoré neboli súčasťou bežných príjmov. Tieto splátky boli financované najmä z prebytkov z predchádzajúcich rokov alebo refundácií nenávratných finančných príspevkov. V nasledujúcej Tabuľke č. 3 uvádzam prehľad splátok úverov od roku 2022 a zdroj financovania, z ktorého boli tieto splátky hradené.

Popis	Suma
Rok 2022 – splátky úverov hradené z prebytkov minulých rokov	77 700,00 EUR
Rok 2023 – splátky úverov hradené z prebytkov minulých rokov	109 471,98 EUR
Rok 2024 – splátky úverov hradené z refundácie kapitálových dotácií (čo v konečnom dôsledku rovnako predstavujú prebytky minulých rokov)	91 259,58 EUR
Rok 2025 – splátky úverov hradené z refundácie kapitálových dotácií – stav k 30.9.2025	69 721,94 EUR
Spolu	348 153,50 EUR

Aj v návrhu rozpočtu na rok 2026 je návrh na úhradu splátok úverov z rezervného fondu v sume 92 860 EUR.

Podľa stanoviska MF SR „zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ani iný právny predpis nezamedzuje rozhodovať obci vo vlastnej pôsobnosti o použití svojich prostriedkov z minulých rokov. Použitie prostriedkov peňažných fondov na splátky návratných zdrojov financovania podlieha rozhodnutiu obecného zastupiteľstva. Z dôvodu, že zákon č. 583/2004 Z.z. použitiu týchto prostriedkov aj na splátky návratných zdrojov financovania nezamedzuje, môže príslušné zastupiteľstvo za súčasného dodržania uvedených regulačných mechanizmov rozhodnúť aj o ich použití na základe vlastného rozhodnutia t.j. aj na splátku úveru.“

V stanovisku sa ďalej uvádza, že:

„Podľa Čl. 65 Ústavy Slovenskej republiky obec a vyšší územný celok sú právnické osoby, ktoré za podmienok ustanovených týmto zákonom samostatne hospodária s vlastným majetkom a svojimi finančnými prostriedkami. Samostatnosť pri hospodárení územnej samosprávy deklaruje aj zákon 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v ustanovení § 1, v zmysle ktorého je obec právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených týmto zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami. Podľa § 4 ods. 3 zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce a rozpočet vyššieho územného celku vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce a

vyššieho územného celku a v zmysle § 5 ods. 3 tretej vety tohto zákona o použití vlastných príjmov rozpočtu obce rozhoduje obec samostatne.“

Na základe vyššie uvedeného stanoviska opakované využívanie prebytkov minulých rokov a refundácií nenávratných finančných príspevkov na úhradu splátok úverov je síce v súlade so zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, no z hľadiska rozpočtového hospodárenia predstavuje rizikový faktor pre dlhodobú finančnú stabilitu mesta. Ide o zdroje s jednorazovým alebo mimoriadnym charakterom, ktoré nepredstavujú stabilný a predvídateľný príjem. Nie je preto možné na ne v budúcnosti systematicky spoliehať. Zároveň platí, že kritériá na posudzovanie zadlženosti samosprávy vychádzajú z bežných príjmov predchádzajúceho roka, nie z prebytkov minulých období. Najmä druhé kritérium hodnotí pomer ročných splátok k bežným príjmom, čo zvyrazňuje potrebu zabezpečiť trvalo udržateľné krytie splátok z pravidelných rozpočtových zdrojov.

Mesto už piaty rok plánuje hradiť splátky úverov z úspor, čo poukazuje na skutočnosť, že mesto na úrovni bežného rozpočtu nedokáže narozpočtovať prebytok bežného rozpočtu, z ktorého by boli hradené splátky úverov. Navyše ročná výška splátok by sa po prijatí „nového úveru“ v sume 500 000 EUR zmenila (navýšila) nasledovne:

Popis	Predpokladaná mesačná splátka	Predpokladaná ročná splátka
Úver 500 000 EUR , doba splácania 10 rokov	4 877,12 EUR	58 525,44 EUR
Úver 500 000 EUR , doba splácania 7 rokov	6 654,53 EUR	79 854,36 EUR

Mesto Hnúšťa v súčasnosti **spĺňa** zákonné podmienky na prijatie návratných zdrojov financovania. Zároveň je potrebné upozorniť na dlhodobé rozpočtové riziká spojené so schopnosťou do budúcnosti tento úver splácať.

Súčasný bankový úver, z ktorého bola financovaná rekonštrukcia Petrivaldského vily a rekultivácia skládky má mesto povinnosť splatiť do 30.6.2029. Dlhodobý záväzok (pozemky Mariášovci) budú splatené v roku 2026.

Od roku 2022 mesto nedokáže zostaviť bežný rozpočet s prebytkom. Splátky existujúcich úverov sú preto hradené z prebytkov minulých rokov. Tento postup je zákonný, no z hľadiska finančnej stability nie je dlhodobo udržateľný, najmä pri plánovanom úvere so splatnosťou 7 až 10 rokov.

Z uvedeného dôvodu v zmysle § 18f ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov využívam svoj poradný hlas a neodporúčam prijať úver v sume 500 000 EUR.

Toto stanovisko bolo vypracované za účelom zaradenia úveru do rozpočtu mesta Hnúšťa na rok 2026. V prípade, že sa mestské zastupiteľstvo rozhodne čerpať úver s konkrétnymi úverovými podmienkami, bude toto stanovisko aktualizované.

Dňa 10.11.2025 V Hnúšti

Ing. Miroslava Škorňová
Hlavná kontrolórka mesta